

11 april 2018 door Jeffrey Schipper

Omgaan met homogevoelens: vijf verschuivingen in onze manier van denken

“Vroeger bepaalde de kerk je identiteit. Nu zijn je gevoelens doorslaggevend. Je geslacht is je eigen, persoonlijke keuze geworden,” zegt Philip Nunn. De Bijbelleraar vertelde onlangs op [Bijbelschool Filadelfia](#) over omgaan met homogevoelens en transgendergevoelens. In een college deelt Philip vijf verschuivingen onze manier van denken die onze kijk op homo’s en transgenders beïnvloeden.

“Als je Gods wil wilt ontdekken zijn twee dingen noodzakelijk,” maakt de voormalige zending duidelijk. “Word niet gelijkvormig aan deze wereld (1) en word vernieuwd door je denken te veranderen (2). Volgens Romeinen 12:2, om Gods wil te begrijpen moeten we anders leren denken. Vanuit een wereldse manier van denken kunnen we weinig met een uitleg die gebaseerd is op de Bijbel.

Stel je voor dat je te maken hebt met homoseksuele gevoelens en niet leeft in 2018, maar zestig jaar geleden. Je zou door sommigen op één lijn zijn gezet met communisten en weggezet als een gevaar voor de maatschappij. Mensen met homoseksuele gevoelens werden in Duitsland samen met de Joden overgebracht naar concentratiekampen. Homoseksualiteit werd beschouwd als een ziekte. In de kerk werd geen onderscheid gemaakt tussen gevoelens en de praktijk. Wie ‘verkeerde’ gevoelens had moest de kerk verlaten. Ik geloof dat homo’s en hetero’s allebei zijn geroepen om rein voor Jezus te leven.”

"Feiten zijn vandaag de dag niet meer zo belangrijk. Ik hoor het ook regelmatig in de kerk: ‘volg je hart.’"

Philip maakt een sprong naar 2018. Hoe reageert de maatschappij nu op homoseksualiteit? “Een paar jaar geleden kwam een sporter uit de kast. De toenmalige president Barack Obama feliciteerde hem publiekelijk. Gevoelens zijn de werkelijkheid geworden en bepalen wie je bent. In vijftig a zestig jaar is ontzettend veel veranderd. Er was niet alleen sprake van een seksuele revolutie. De hele manier van het Westerse, maatschappelijk denken is veranderd.” De Engelsman licht die ontwikkeling uit door in te zoomen op verschillende perioden uit onze geschiedenis.

De kerk centraal

“Vanaf het jaar 300 werd het christendom de standaardreligie binnen het Romeinse rijk. Christenen kregen veel geld om grote kerken te bouwen. De macht van de kerk nam alsmaar toe in Europa. Het leven van iedere Europeaan was op een bepaalde manier aan de kerk gebonden. Ieder huwelijk werd in de kerk bevestigd. Omstreeks het jaar 1750 kwam daar verandering in vanwege de Verlichting: een tegenbeweging tegen de macht van de kerk. Wetenschap kreeg steeds meer nadruk en de overtuiging dat geloof en religie slecht is voor de mens groeide. Het was een tijd van optimisme. ‘Dankzij de wetenschap wordt de wereld een betere plek.’

Er ontstond ruimte voor kapitalistische, socialistische en communistische dromen. De Eerste en Tweede Wereldoorlog maakten hardhandig een einde aan die dromen. Sindsdien geloven steeds minder mensen in de grote verhalen. Feiten zijn vandaag de dag niet meer zo belangrijk. Ik hoor het ook regelmatig in de kerk: ‘volg je hart.’ Emoties zijn belangrijker dan waarheid en feiten. Niet de kerk of de samenleving staan centraal maar het ‘persoon’. Jij bent hét onderwerp van de laatste vijftig jaar. Alles draait om jouw rechten en gevoelens.”

Vijf verschuivingen

Philip zet vijf verschuivingen uiteen die weergeven hoe onze Westerse manier van denken op onze kijk op personen met homo- en transgender gevoelens beïnvloeden. “De manier waarop wij vandaag de dag naar homoseksualiteit kijken, is niet uit de hemel komen vallen. Dat is terug te voeren op verschuivingen in onze Westerse manier van denken.” Philip maakt daarbij onderscheid tussen drie verschillende periodes: het kerk-denken (van 300 tot 1750), het moderne denken (van 1750 tot 1950) en het postmoderne denken (vanaf 1950).

1. De waarheid bestaat niet

“In het kerk-denken was er maar één waarheid: de waarheid van God, de Bijbel en de kerk. De goeroes van de waarheid waren de kerkleiders. ‘Als de kerkleider zegt dat het waar is, dan is dat zo.’ In de periode van het moderne denken werd de waarheid meer en meer onderzocht. Objectief onderzoek en logisch denken bepaalden die ene waarheid. De goeroes van de waarheid waren de wetenschappers.

"Elke ervaring en elke uitleg van de Bijbel is net zo waardevol. 'Een theologische discussie is niet nodig. We volgen Jezus toch?'"

Inmiddels nemen zij niet meer de belangrijkste positie in. Vandaag de dag zijn de psychologen dé grote goeroes van de waarheid. De postmoderne gedachte is dat er verschillende waarheden zijn. Iedereen heeft recht op zijn eigen waarheid. Universele waarheid bestaat niet. Je emoties zijn evenveel waard als de feiten om tot een eigen waarheid te komen. Als je ergens van overtuigd bent, komt dat arrogant over. Maar als je onzeker bent, ben je een nederig persoon. Blijf praten maar trek geen conclusies. Tegenwoordig is modern denken gewaardeerd in de natuurwetenschappen en postmodern denken in de sociale wetenschappen.

Die postmoderne gedachte komt ook onze kerken binnen. In Nederland valt mij op dat er lagere kerkmuren zijn dan in het buitenland. Ik durf te stellen dat dit komt door de overtuiging dat iedere kerk haar eigen waarheid mag hebben. Elke ervaring en elke uitleg van de Bijbel is net zo waardevol. 'Een theologische discussie is niet nodig. We volgen Jezus toch?' Dat is een uiting van het postmoderne denken in het christelijke leven."

2. Goed en kwaad zijn een lege huls

"Stel je voor dat je in verkiezingstijd een politicus tegenkomt op straat die zegt: 'ik doe wat goed is voor de mensen.' Je hebt dan geen flauw idee wat hij of zij bedoelt. Het woord 'goed' is inhoudsloos geworden. In het kerk-denken bepaalde de kerk wat goed en kwaad was. In het moderne denken werd alles wat gezond is voor de maatschappij als goed bestempeld. Daarbij moet je denken aan alles wat goed is voor onze planeet en het leven meer comfortabel maakt.

Wat is goed in onze huidige tijd? Iedereen heeft zijn eigen definitie. Wat is kwaad? Als je met iemand pijn doet. Als je niet met een ander of de natuur in conflict komt, kan alles. Dat is een beperkte definitie van moraliteit. Zolang je geen pijn aan een ander doet, de overheid, de kerk en de maatschappij hebben niet het recht om daar tegenin te gaan. Ook God niet."

3. Niemand heeft gezag over mij

"De kerk, de koningen en overheden voerden in het kerk-denken namens God gezag uit. Sinds het moderne denken kiezen we vertegenwoordigers die namens ons gezag uitoefenen. Gezag bleef in het moderne denken belangrijk maar de mensen hebben de controle overgenomen. We kunnen gezaghebbers vervangen. In het postmoderne denken is gezag een vies woord geworden. We hebben geen respect meer voor politici, politie en leraren. We willen persoonlijke vrijheden hebben om eigen keuzes te maken. 'Niemand heeft

gezag over mij.' Dit is ook terug te zien op transgender en homoseksueel terrein. 'Niemand heeft het recht om zich met mijn privéleven te bemoeien.'"

"De postmoderne gedachte is dat je zelf bepaalt wie je bent en wat je positie is. Niet je chromosomen maar je gevoelens bepalen wie je bent."

4. Geslacht is een persoonlijke keuze

"In het tijd van het kerk-denken was hierover geen discussie: je bent man of vrouw. Maar mannen waren altijd belangrijker. Ook in de kerk zijn vrouwen klein gehouden en onderdrukt. In de moderne tijd kregen vrouwen stemrecht, gingen steeds meer vrouwen naar de universiteit en nam hun salaris toe. Kortom, vrouwen kregen steeds meer gelijke kansen. In de postmoderne tijd zijn man en vrouw niet alleen gelijk, maar ook uitwisselbaar. Mensen doen hun best om verschillen tussen man en vrouw in de prullenbak te gooien. 'Niemand heeft mij het recht om mij te labelen als man of vrouw.' Dat is een postmoderne gedachte."

Over de staat van het huwelijk zegt Philip: "In de tijd van het kerk-denken was het klip en klaar: God voegt man en vrouw samen. Het huwelijk is een sacrament dat alleen in de kerk bevestigd kan worden. In het moderne denken werd het huwelijk een contract tussen man en vrouw. In het postmoderne denken is het huwelijk een contract tussen personen. Het man- en vrouwelement zijn losgelaten. Je geslacht is je eigen, persoonlijke keuze."

5. Je bepaalt zelf je identiteit

"Mensen werden in de tijd van het kerk-denken in hokjes geplaatst vanuit de kerk en de maatschappij. In de tijd van het moderne denken namen de mogelijkheden om te studeren en te verhuizen toe. Sommige mensen kregen de moed om hun eigen plek in deze wereld in te nemen. Zij lieten zich daarbij niet beïnvloeden door de kerk. De postmoderne gedachte is dat je zelf bepaalt wie je bent en wat je positie is. Niet je chromosomen maar je gevoelens bepalen wie je bent. Ook op transseksueel gebied."